

Perspectiefnota

2019 - 2022

Gemeente Brummen

Inhoudsopgave	3
Aanbieding van de Perspectiefnota	5

Deel 1 – Begroting**De Programma's**

1. Bestuur en veiligheid	9
2. Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	13
3. Sociaal Domein	21
4. Samenleving	27
5. Bedrijfsvoering en Financiering	31

Deel 2 – Financiële overzichten

1. De meerjarige resultaten van alle programma's 2017-2022	39
2. De meerjarige resultaten per werkgebied 2017-2022	41
3. Kenmerkende verschillen vastgestelde begroting 2018 en perspectiefnota (jaarschijf 2019)	43
4. Overzicht niet in doorrekening opgenomen onderwerpen	45

Perspectiefnota 2019-2022:
Zaaknummer ZK18.03897
Kenmerk: INT18.3015
Vastgesteld: B&W 15 mei 2018

Aan de leden van de Gemeenteraad,

1. Inleiding

In 2017 hebben we de opzet van de perspectiefnota in lijn gebracht met de begroting. Dit jaar kunnen we daar slechts gedeeltelijk op voortborduren omdat de politieke prioriteiten die thuishoren in een perspectiefnota ten tijde van het schrijven van deze nota nog niet bekend zijn.

In een verkiezingsjaar worden de politieke prioriteiten neergelegd in een nieuw beleidsakkoord. De bespreking van de politieke prioriteiten vindt dit jaar dan ook plaats aan de hand van dit beleidsakkoord. De prioriteiten worden vervolgens door het nieuwe college betrokken bij het opstellen van de conceptbegroting 2019. Dat is de reden dat deze perspectiefnota beleidsarm van aard is.

2. Waarom een perspectiefnota?

Over een aantal kaders kan de raad zich uitspreken voordat het college aan de slag gaat met de conceptbegroting. Door deze tijdig aan te geven is het mogelijk om de conceptbegroting zoveel mogelijk aan de wensen van de raad te laten voldoen. Het gaat in deze perspectiefnota om financiële kaders en over de opzet van de begroting.

Financiële kaders

De raad stelt in deze perspectiefnota welke uitgangspunten voor 2019 worden gehanteerd met betrekking tot de hoogte van de woonlasten en de inflatiecorrectie.

3. Financiële doorkijk 2019-2022

Na vaststelling van de begroting 2018 hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Te denken valt aan de Maartcirculaire vanuit het kabinet, besluitvorming rondom Ruimte voor Eerbeek en Delta, maar ook aan wijzigingen in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) met effecten op de afschrijvingslasten van onze investeringen. En uit de eerste bestuursrapportage vloeien ook structurele financiële effecten voort. Deze zijn meegenomen in de doorrekening van de bestaande begroting richting 2022.

Als we kijken naar het begrotingsjaar 2019, dan ontstaat op dit moment het volgende beeld:

Omschrijving (bedragen van € 1.000)	2019 V/N
Uitkomst Perspectiefnota, jaarschijf 2019	176 [▲] V
Uitkomst 2019 bij vaststelling begroting 2018	593 [▲] V
Verschillen	-417 N

Een overzicht van de meest kenmerkende wijzigingen die zich hebben voorgedaan vindt u in bijlage 3.

Mede door het beleidsarme karakter van deze perspectiefnota is het financiële beeld voor het begrotingsjaar 2019 positief en structureel sluitend.

4. Reservepositie

De gemeente Brummen heeft financieel gezien weinig vet op de botten. Op dit moment is de algemene reserve groot genoeg om eventuele risico's af te dekken, maar veel financiële ruimte voor nieuwe ambities is er nog niet. Wel is de financiële situatie van de gemeente in de afgelopen jaren langzaam maar zeker steeds wat verbeterd.

Een uitgangspunt van de raad is dat de algemene reserve de bekende risico's voor 140% afdekt. Dit uitgangspunt wordt vertaald in een ratio: De algemene reserve gedeeld door de risico's moet een ratio opleveren van minimaal 1,4.

Hieronder een overzicht van de geraamde ontwikkeling van de algemene reserve en de ontwikkeling van de ratio. Hierbij is rekening gehouden met het bestemmingsvoorstel rond de Jaarstukken 2017, de uitkomst van de 1^e Bestuursrapportage 2018 en de resultaten 2019-2022 die uit deze Perspectiefnota voortkomen.

Aard van de reserve bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2013	Saldo 31-12-2016	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve								
Weerstandsreserve	€ 3.078	€ 1.675	€ 1.959	€ 2.768	€ 2.768	€ 2.768	€ 2.768	€ 2.768
Vrije reserve	-€ 3.956	€ 324	€ 1.101	-€ 11	€ 165	€ 787	€ 2.041	€ 4.189
Rekeningresultaat		€ 1.205	€ 1.757					
Totaal algemene reserve	-€ 878	€ 3.204	€ 4.817	€ 2.757	€ 2.933	€ 3.555	€ 4.809	€ 6.957
Ratio	-0,3	1,9	2,5	1,0	1,1	1,3	1,7	2,5

5. Lokale lastendruk

De onroerendezaakbelastingen

In deze nota is het financieel perspectief gebaseerd op verhoging van de belastinginkomsten uit de OZB met de inflatiecorrectie. Gerekend is met een jaarlijks percentage van 1,4%.

De afvalstoffenheffing en de rioolrechten

Uitgangspunt bij de verwijdering van huishoudelijk afval en het rioolbeheer is 100% kostendekking. Jaarlijkse overschotten of tekorten verrekenen we achteraf met de reserve en voorziening. Door deze werkwijze heeft de hoogte van deze inkomsten geen effect op het financieel perspectief. Uiteraard is de hoogte van deze heffingen wel van belang voor het bedrag dat inwoners jaarlijks betalen aan woonlasten. Vooralsnog gaan we er vanuit dat we net als in de afgelopen jaren ook in 2019 deze heffingen weer iets kunnen laten dalen.

6. De gepresenteerde cijfers 2017 en 2018

De cijfers 2017 die in de verschillende programma's en bijlagen worden gepresenteerd zijn gebaseerd op de uitkomst van de jaarstukken over 2017. De cijfers 2018 komen uit de vastgestelde begroting 2018, inclusief de effecten van de 1^e Bestuursrapportage 2018.

7. Niet opgenomen onderwerpen (bijlage 4)

In bijlage 4 bij deze Perspectiefnota is een aantal onderwerpen opgenomen dat op dit moment niet financieel is vertaald, maar als een soort "wens" nader moeten worden afgewogen bij de voorbereiding van de programmabegroting 2019. Ondermeer tezamen met de bestuurlijke prioriteiten die door u als gemeenteraad worden meegegeven aan het nieuwe college.

De programma's

Portefeuillehouders: A.J. van Hedel

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- Bestuur en Dienstverlening
- Veiligheid, Handhaving en Toezicht

Bestuur en dienstverlening

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
Lokaal kengetal	Tevredenheid dienstverlening	De totale gemiddelde waardering van de dienstverlening als rapportcijfer, gemeten met toepassing van een inwonerspanel	2016: 7,4 rapportcijfer	Moventem

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Communicatiebeleidsnota 'Regisseur in woord en daad'	2011	2018
Visie Dienstverlening "Wij werken voor Brummen"	2017	

Veiligheid, Handhaving en toezicht

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Drank- en Horecabeleid gemeente Brummen</u>	2013	2018
<u>Preventie en handavingsplan Drank en Horeca 2014-2018</u>	2014	2018
<u>Evenementenbeleid gemeente Brummen</u>	2016	2020
<u>Nota Vergunningen, Toezicht en handavingsbeleid fysieke leefomgeving 2015-2019</u>	2015	2019
<u>Integraal Veiligheidsplan IJsselstreek 2016 – 2019</u>	2015	2019

Kengetallen (geen nieuwe kengetallen beschikbaar)

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
6	Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 jongeren	2014: 89 (16 verwijzingen) 2015: 67 (11 verwijzingen) 2016: 55 (10 verwijzingen)	Bureau Halt
7	Harde kern jongeren	Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar	2014: 0	KLPD
8	Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	2015: 0,5 (10 diefstallen) 2016: 0,7 (15 diefstallen)	CBS
9	Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. (o.a. seksuele misdrijven, moord en doodslag, lichamelijk letsel door schuld, bedreiging, mishandeling)	2015: 2,8 (59 geweldsmisdrijven) 2016: 2,6 (54 geweldsmisdrijven)	CBS
10	Diefstal uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners	2015: 2,6 (54 diefstallen) 2016: 3,1 (65 diefstallen)	CBS
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners	2015: 4,7 (98 stuks) 2016: 4,1 (86 stuks)	CBS

Toelichting op de financiële ontwikkelingen

Programma 1 - Bestuur en Veiligheid

	Realisatie 2017	Begroting 2018 Nw.	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
Incidenteel	€ 8	€ 34	€ 0	€ 12	€ 0	€ 17
Structureel (incl. organisatie)	€ 4.219	€ 4.293	€ 4.222	€ 4.173	€ 4.225	€ 4.224
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 4.227	€ 4.327	€ 4.222	€ 4.185	€ 4.225	€ 4.241
Baten						
Incidenteel	€ 5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel	€ 587	€ 490	€ 369	€ 347	€ 359	€ 316
Totale baten (excl. bestemming)	€ 592	€ 490	€ 369	€ 347	€ 359	€ 316
Saldo excl. bestemmingen	-€ 3.635	-€ 3.837	-€ 3.853	-€ 3.839	-€ 3.866	-€ 3.925
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Ottrekking aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingen per saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo incl. bestemmingen	-€ 3.635	-€ 3.837	-€ 3.853	-€ 3.839	-€ 3.866	-€ 3.925

▾ nadelig ▾ nadelig ▾ nadelig ▾ nadelig ▾ nadelig ▾ nadelig

Kenmerkende onderdelen 2019-2022

- In 2019 is rekening gehouden met verkiezingen voor Provinciale Staten, het Waterschap en het Europees Parlement. In totaal is hiermee een budget van € 64.000 gemoed.
- O.a. gelet op de “verversingstermijnen” van de verschillende documenten wordt de komende jaren rekening gehouden met een daling van de legesopbrengsten voor paspoorten, rijbewijzen en ID-kaarten. Er wordt uitgegaan van een daling met in totaal afgerond € 46.000.
- De bijdrage aan de Veiligheidsregio voor de komende jaren is gebaseerd op de conceptbegroting van dit samenwerkingsverband.
- In 2020 is een incidenteel budget van € 2.000 opgenomen vanwege het 5-jarig bestaan van de Veteranendag en de viering van 75 jaar bevrijding.
- De Olympische Spelen worden in 2020 in Tokyo gehouden, waarbij Koriyama een van de gaststeden is. Reden waarom in het meerjarenperspectief rekening wordt gehouden met een incidentele verhoging van het budget voor jumelage van € 10.000.

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horende de volgende producten van het college van burgemeester en wethouders. De bedragen betreffen de saldi na bestemming, dus inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

	2017 Rek	2018 Nw	2019	2020	2021	2022
Werkgebieden x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Bestuur en Dienstverlening	-€ 1.826	-€ 1.886	-€ 1.913	-€ 1.883	-€ 1.895	-€ 1.933
Veiligheid, Handhaving en Toezicht	-€ 1.810	-€ 1.951	-€ 1.941	-€ 1.956	-€ 1.971	-€ 1.993
Totaal 1 Bestuur en veiligheid	-€ 3.635	-€ 3.837	-€ 3.853	-€ 3.839	-€ 3.866	-€ 3.925

Toelichting op de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Onderwerp	2019	2020	2021	2022
Verhoging budget jumelage vanwege Olympische Spelen 2020		€ 10		
5 Jarig bestaan Veteranendag en 75 jaar Bevrijding		€ 2		
Afscheid/installatie gemeenteraad 2022				€ 4
Regionale veiligheidsscan 2022				€ 13
TOTAAL		€ 12		€ 17

19 Portefeuillehouders: E. van Ooijen en L. Tuiten

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- Ruimte voor Eerbeek
- Centrum Brummen
- Duurzame energie
- Economie Recreatie en toerisme
- Klimaatmaatregelen
- Landgoederen en cultureel erfgoed
- Natuur en landschap
- Openbare ruimte en afval
- Verkeer en vervoer
- Wonen

Ruimte voor Eerbeek

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Programmaplan 'Ruimte voor Eerbeek'	2017	2018
<u>Ruimtelijke economische visie Eerbeek</u>	2017	2021
<u>PlanMer Eerbeek</u>	2018	N.v.t.
Bestemmingsplan Eerbeek	2018	N.v.t.

Centrum Brummen

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Structuurvisie Centrumplan Brummen	2011	2018

Duurzame energie

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Koersdocument Duurzame energie 2016-2018	2016	2019

Kengetallen (geen nieuwe kengetallen)

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
34	Hernieuwbare elektriciteit	Percentage. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	2014: 5,2 % 2015: 5,2 %	RWS

Economie Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
14	Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	2015: 45,2 2016: 45,6	LISA
15	Bruto gemeentelijk product	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt gemeten.	2013: 125	Atlas voor gemeenten
16	Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2015: 125,3 2016: 131,1	LISA
Lokaal	Banen in recreatie en toerisme	Het aantal banen in Recreatie en Toerisme per 1.000 inwoners	2014: 44,7 2015: 46,9 2016: 47,0	LISA

Klimaatmaatregelen

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Landgoederen en cultureel erfgoed

Actieprogramma Landgoederen is geëindigd op 31 december 2016.

Natuur en landschap

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol spelen we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Landschapscontract Brummen 2014-2018</u>	2014	2018

Openbare ruimte en afval

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		

	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Uitvoeringsplan 'Van afval naar grondstof'</u>	2014	2018
<u>Koersdocument jeugd- en jongerenbeleid inclusief uitvoeringsprogramma</u>	2015	2018
<u>Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020</u>	2015	2020
<u>Beleidsplan Openbare Verlichting 2016-2020</u>	2016	2020

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
33	Omvang huishoudelijk afval.	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).	2015: 152 kg 2016: 111 kg	Circulus Berkel

Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Kadernota Basismobiliteit 'Op Weg'</u>	2015	Onbekend
<u>Gemeenschappelijke regeling Basismobiliteit</u>	2016	Nvt

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
12	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig.	Percentage als aandeel van het totaal aantal ongevallen.	2014: 10%	VeiligheidNL
13	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser.	Percentage als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.	2014: 9%	VeiligheidNL

Wonen

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Woonvisie 'Wonen in de gemeente Brummen' 2016-2025, incl. uitvoeringsprogramma en afwegingskader woningbouw	2016	2019

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
35	Gemiddelde WOZ-waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in euro's	2015: € 233.000 2016: € 233.000	CBS
36	Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	2013: 3 2014: 4,3	Basisregistratie adressen en gebouwen
37	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	2015: 79,2 2016: 80,2 2017: 80,8	CBS
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuis-houdens	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (eigenaar/bewoner)	2015: € 569 2016: € 565 2017: € 557	COELO
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuis-houden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (eigenaar/bewoner)	2015: € 832 2016: € 817 2017: € 802	COELO

Toelichting op de financiële ontwikkelingen

Programma 2 - Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer

	Realisatie 2017	Begroting 2018 Nw.	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
Incidenteel	€ 4.110	€ 1.665	€ 165	€ 90	€ 21	€ 10
Structureel (incl. organisatie)	€ 9.875	€ 8.762	€ 8.306	€ 8.353	€ 8.319	€ 8.236
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 13.985	€ 10.428	€ 8.472	€ 8.443	€ 8.340	€ 8.246
Baten						
Incidenteel	€ 5.068	€ 1.216	€ 5	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel	€ 7.149	€ 5.135	€ 5.031	€ 4.988	€ 4.766	€ 4.732
Totale baten (excl. bestemming)	€ 12.217	€ 6.351	€ 5.037	€ 4.988	€ 4.766	€ 4.732
Saldo excl. bestemmingen	-€ 1.768	-€ 4.076	-€ 3.435	-€ 3.456	-€ 3.574	-€ 3.513
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 295	€ 209	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5
Onttrekking aan reserves	€ 771	€ 1.264	€ 528	€ 626	€ 731	€ 743
Bestemmingen per saldo	€ 476	€ 1.055	€ 524	€ 622	€ 727	€ 738
Saldo incl. bestemmingen	-€ 1.292	-€ 3.022	-€ 2.911	-€ 2.834	-€ 2.847	-€ 2.775
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horen de volgende werkgebieden. De bedragen betreffen de uitkomsten na bestemming, dus inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

Werkgebieden x € 1.000	2017 Rek	2018 Nw	2019	2020	2021	2022
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Ruimte voor Eerbeek	-€ 413	-€ 441	-€ 433	-€ 433	-€ 433	-€ 433
Centrum Brummen	-€ 16	-€ 50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Duurzame Energie	-€ 85	-€ 93	-€ 162	-€ 86	-€ 77	-€ 77
Klimaatmaatregelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Landgoederen en Cult. Erfgoed	-€ 76	-€ 116	-€ 109	-€ 109	-€ 110	-€ 120
Natuur en Landschap	-€ 379	-€ 450	-€ 370	-€ 371	-€ 372	-€ 372
Openbare Ruimte en Afval	-€ 1.089	-€ 1.369	-€ 1.572	-€ 1.568	-€ 1.600	-€ 1.516
Verkeer en Vervoer	-€ 102	-€ 387	-€ 200	-€ 200	-€ 200	-€ 200
Wonen	€ 961	-€ 48	€ 4	€ 5	€ 15	€ 16
Economie, Recr. en Toer.	-€ 93	-€ 68	-€ 72	-€ 72	-€ 72	-€ 72
Totaal 2 Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	-€ 1.292	-€ 3.022	-€ 2.911	-€ 2.833	-€ 2.847	-€ 2.775

Kenmerkende mutaties 2019-2022

- De meerjarig opgenomen ramingen voor het project circulair bermgras en grond(water)beheer komen ten laste van de reserve Duurzaamheid.
- Op basis van de Perspectiefnota 2018-2021 is voor de periode 2018-2021 rekening gehouden met een jaarlijks budget van € 100.000 voor het inlopen van achterstanden in het onderhoud van de openbare ruimte. Vanaf 2022 komt dit budget weer te vervallen.

- Voor 2018 was een incidenteel budget van € 50.000 beschikbaar voor het opstellen van een inrichtingsplan voor het centrum van de kern Brummen. Vanaf 2019 is dit budget weer komen te vervallen.
- Uitgangspunt bij de verwijdering van huishoudelijk afval en het rioolbeheer is 100% kostendekking. Jaarlijkse overschotten of tekorten worden op rekeningsbasis verrekend met de beschikbare reserve en voorziening. Gezien de stand van deze fondsen en de te verwachten kostenontwikkeling richting 2019 en volgende jaren, is het beeld dat de tarieven 2019 voor de afvalstoffenheffing met 7,5% kunnen worden verlaagd. Voor de rioolheffing 2019 is de verwachting dat de tarieven met 5,0% naar beneden kunnen worden bijgesteld.

Toelichting op de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Onderwerp	2019	2020	2021	2022
Kosten regionale aanpak wet milieubeheer	€ 7	€ 9		
Kosten Gelders Energieakkoord	€ 16			
Project circulair bermgras (uit reserve duurzaamheid)	€ 6	€ 6	€ 6	
Gebiedsgericht grondwaterbeheer (uit reserve duurzaamheid)	€ 10	€ 5	€ 5	
Hogere waarden project Eerbeek-Zuid	€ 66			
Herziening bestemmingsplan Buitengebied	€ 60	€ 50		
Onderzoekskosten gemeentelijk rioleringsplan (GRP)		€ 20		
Urnenzuil begraafplaats Brummen			€ 10	
Actualiseren archeologiebeleid				€ 10
TOTAAL	€ 165	€ 90	€ 21	€ 10

Toelichting op de geraamde incidentele baten (bedragen x € 1.000)

Onderwerp	2019	2020	2021	2022
Bijdrage provincie Gelders Energie Akkoord	€ 5			
TOTAAL	€ 5			

Portefeuillehouders: J. Pierik - van der Snel**Dit programma gaat over de volgende werkgebieden**

- Arbeidsparticipatie
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdzorg

In de gemeente Brummen bieden we passende en juiste zorg voor onze inwoners en brengen deze zorg en ondersteuning terug naar de menselijke maat. Zorg sluit aan bij de leef- en woonwereld van onze inwoners en heeft een verbinding met de lokale structuur. De vraag van de inwoners is leidend: zij moeten zorg en ondersteuning krijgen die het best aansluit bij hun behoefte. Toeleiding en toegang tot voorzieningen komt onafhankelijk tot stand. Onder het motto “Wij Werken Samen Voor Brummen” werkt iedereen samen gericht op het centraal stellen van de vraag van onze inwoner. Samen realiseren we de samenredzaamheid in Brummen. We stimuleren innovatie, vernieuwing in het zorg en ondersteuningsaanbod in onze gemeente.

De gemeenteraad van Brummen heeft besloten dat we in Brummen integraal deze taken vormgeven, inrichten, sturen en uitvoeren. De activiteiten in programma 3 en 4 worden conform het Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen (2014) vormgegeven en uitgevoerd.

We werken programmatisch. Dat wil zeggen dat alle doelen en activiteiten die nodig zijn om deze te realiseren worden opgenomen in een integraal uitvoeringsprogramma. In dit Programmaplan ‘Samen Goed Voor Elkaar’ zijn de 8 doelstellingen voor de gemeente Brummen bepaald:

1. De vraag en vraaggerichte dienstverlening staat centraal
2. Inwoners zijn in staat om en kunnen langer, zelfstandig (blijven) wonen in de gemeente Brummen
3. Door een goede informatie, advies, een sluitende preventieve aanpak en algemene voorzieningen realiseren we minder gebruik van individuele en maatwerkvoorzieningen
4. We vergroten de samenredzaamheid in Brummen
5. We vergroten de arbeidsparticipatie met specifiek aandacht voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt
6. Ieder kind kan gezond en veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot een inwoner die vanuit eigen kracht naar vermogen volwaardig participeert in onze samenleving
7. We verbeteren de gezondheid en de beleving van gezondheid van inwoners
8. We voeren de taken als gemeente uit binnen de beschikbare budgetten van het Rijk

In deze begroting volgen we voor het Sociale Domein (programma 3) en voor Samenleving (programma 4) de volgende lijnen:

- 1) Het ingezette beleid van de afgelopen 3 jaar wordt gecontinueerd.
- 2) De lokale structuur die nodig is om de doelen te realiseren (wijkteam TVE en organisatie van Algemene Voorzieningen) wordt verder doorontwikkeld.
- 3) Uitvoeren van een meerjarige investeringsagenda om de verdere transformatie bij zorg en welzijn vorm te geven.

Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	Wat gaan we doen?	Wat mag het kosten?	Wanneer zijn we tevreden?
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen</u>	2014	2017
<u>Beleidsnota Participatiewet 2015 – 2016 gemeente Brummen</u>	2014	2017
<u>Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'</u>	2018	2019
<u>Actieplan Nieuwkomers in Brummen</u>	2016	2019
<u>Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen</u>	2016	2020

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
21	Aantal banen.	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2015: 585,8 (12.265 banen) 2016: 598,3 (12.527 banen)	LISA
24	Netto participatiegraad.	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2015: 65,2% 2016: 66,0%	CBS
28	Personen met een lopend re-integratietraject.	Het aantal re-integratie voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2015: 62,3 (130 personen) 2016: 54,7 (115 personen)	CBS

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen</u>	2014	2017
<u>Beleidsnota WMO 2015 – 2016 gemeente Brummen</u>	2014	2017
<u>Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'</u>	2018	2019
<u>Actieplan Nieuwkomers in Brummen</u>	2016	2019
<u>Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen</u>	2016	2020

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling	Bron
27	Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners	2015: 229,5 (481 pers.) 2016: 223,0 (467 pers.)	CBS
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	2015: 10,5 (220 cliënten) 2016: 65,0 (1.361 cliënten)*	GMSD

* In 2015 is alleen het aantal maatwerkvoorzieningen nieuwe taken Wmo 2015 vermeld. Maatwerkvoorzieningen die eerder in het kader van de uitvoering van de Wmo 2007 (o.a. huishoudelijke hulp, voorzieningen in en om huis) zijn verstrekt zijn in dit genoemde aantal van 220 niet opgenomen.

In 2016 is inzichtelijk gemaakt hoeveel maatwerkvoorzieningen in de gemeente Brummen verstrekt in kader van zowel nieuwe taken Wmo 2015 alsmede oude taken Wmo 2007. Dit verklaart de stijging van het absolute aantal van 220 naar 1361. In dit aantal van 1361 zitten dus alle voorzieningen die in het kader van oude en nieuwe taken versterkt zijn

Jeugdzorg

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen</u>	2014	2017
<u>Lokaal beleidsplan Jeugd 2015 – 2016 gemeente Brummen</u>	2014	2017
<u>Koersdocument jeugd- en jongerenbeleid inclusief uitvoeringsprogramma</u>	2015	2018
<u>Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'</u>	2018	2019
<u>Actieplan Nieuwkomers in Brummen</u>	2016	2019
<u>Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen</u>	2016	2020

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling		Bron
22	Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	2012: 1,95 %	2015: 0,90 %	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
23	Kinderen in uitkeringsgezinnen	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2012: 3,43 %	2015: 4,01 %	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
25	Achterstandsleerlingen	Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.	2012: 8,32 %	PM	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
26	Werkeloze jongeren	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	2012: 1,17 %	2015: 0,60 %	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
29	Jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	2015: 9,1 %	2016: 9,2 %	CBS
30	Jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	2015: 1,2 %	2016: 1,1 %	CBS
31	Jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	2015: 0,4 %	2016: 0,3 %	CBS

Toelichting op de financiële ontwikkelingen

Programma 3 - Sociaal Domein

	Realisatie 2017	Begroting 2018 Nw.	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
Incidenteel	€ 66	€ 113	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel (incl. organisatie)	€ 20.698	€ 21.367	€ 21.229	€ 21.261	€ 21.287	€ 21.320
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 20.764	€ 21.480	€ 21.229	€ 21.261	€ 21.287	€ 21.320
Baten						
Incidenteel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel	€ 15.647	€ 15.645	€ 15.874	€ 15.845	€ 15.914	€ 15.899
Totale baten (excl. bestemming)	€ 15.647	€ 15.645	€ 15.874	€ 15.845	€ 15.914	€ 15.899
Saldo excl. bestemmingen	-€ 5.117	-€ 5.834	-€ 5.355	-€ 5.417	-€ 5.373	-€ 5.422
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 875	€ 1.298	€ 1.142	€ 139	€ 214	€ 214
Onttrekking aan reserves	€ 2.006	€ 2.307	€ 1.821	€ 238	€ 239	€ 240
Bestemmingen per saldo	€ 1.131	€ 1.009	€ 679	€ 99	€ 24	€ 26
Saldo incl. bestemmingen	-€ 3.986	-€ 4.826	-€ 4.677	-€ 5.317	-€ 5.349	-€ 5.396
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horende de volgende producten van het college van burgemeester en wethouders. De bedragen betreffen de saldi na bestemming, dus inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

	2017 Rek	2018 Nw	2019	2020	2021	2022
Werkgebieden x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Arbeidsparticipatie	-€ 1.709	-€ 2.265	-€ 2.091	-€ 2.542	-€ 2.575	-€ 2.593
Jeugdzorg	-€ 112	-€ 88	-€ 88	-€ 33	-€ 7	-€ 7
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-€ 2.165	-€ 2.473	-€ 2.497	-€ 2.743	-€ 2.766	-€ 2.796
Totaal 3 Sociaal Domein	-€ 3.986	-€ 4.826	-€ 4.677	-€ 5.317	-€ 5.348	-€ 5.396

Kenmerkende mutaties 2019-2022

- Vanaf 2017 wordt het klantmanagement bij de algemene bijstand en de werkgeversdienstverlening weer in eigen beheer binnen de Brummense organisatie uitgevoerd. Tot en met 2016 waren deze taken uitbesteed aan de gemeente Apeldoorn. Voor de resterende werkzaamheden die Apeldoorn uitvoert was in 2018 een budget beschikbaar van € 557.000. Vanwege een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2017 moet dit budget vanaf 2018 structureel met € 119.000 worden verhoogd.
- Er wordt rekening gehouden met een stijging van de sociale uitkeringen met per saldo ruim € 94.000.

- Het aantal deelnemers aan de gemeentelijke zorgpolis is in 2016 fors toegenomen. Vandaar dat de raming voor deze voorziening vanaf 2018 is verhoogd met een structureel bedrag van € 110.000, tot een jaarlijks bedrag van € 150.000.
- Voor het collectief regiovervoer via PlusOV is in 2018 een budget beschikbaar van ruim € 216.000. Op basis van de ontvangen meerjarenbegroting van deze organisatie moet voor de komende jaren rekening worden gehouden met een stijging van dit bedrag met afgerond € 96.000.
- Beleidsuitgangspunt voor de bekostiging van het Sociaal Domein 2015 en de WMO 2007 is dat een en ander moet gebeuren binnen middelen die hiervoor van het Rijk worden ontvangen via de Gemeentefondsuitkering. Onder- en overschrijdingen ten opzichte van het beschikbare rijksbudget worden verrekend met de twee beschikbare bestemmingsreserves. Bij de vaststelling van de begroting 2018 heeft de gemeenteraad besloten de twee bestemmingsreserves vanaf 2018 samen te voegen tot één reserve en voor deze reserve geen plafond in te stellen.
- In het Regeerakkoord van het nieuwe Kabinet is opgenomen dat vanaf 2019 het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein wordt overgeheveld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het gaat om de volgende onderdelen:
  - * Wmo 2015, met uitzondering van Beschermd wonen;
  - * Jeugdhulp, met uitzondering van Voogdij/18+;
  - * Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek.

Verder worden de middelen uit de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging overgeheveld naar de algemene uitkering.

De financiële uitwerking van deze operatie wordt opgenomen in de komende "meicirculaire" rond de Gemeentefondsuitkering. Op dit moment wordt budgettair daarom nog uitgegaan van voortzetting van de bestaande situatie met herkenbare integratie uitkeringen.

Richting het opstellen van de programmabegroting 2019-2022 zal bezien moeten worden of het huidige beleidsuitgangspunt voor de toekomst nog haalbaar blijft. Immers, (delen van) de rijksuitkering zijn dan niet meer herkenbaar binnen de totale gemeentefondsuitkering en kunnen dan ook niet meer worden afgezet tegen de relevante gemeentelijke uitgaven c.q. de bestemmingsreserve.

Op basis van het huidige inzicht in het verloop van de rijksuitkering en de kosten in de komende jaren, ontstaat eind 2019 de situatie dat de bestaande reserve uitgeput zal zijn. Daardoor komen vanaf 2020 overschrijdingen ten opzichte van de rijksuitkering volledig ten laste van de exploitatiebegroting c.q. rekening. Voor 2020 gaat het om een bedrag van afgerond € 665.000. In deze perspectiefnota is hiermee rekening gehouden.

Portefeuillehouders: E. van Ooijen en L. Tuiten

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- Maatschappelijke voorzieningen en welzijn
- Onderwijs en kinderopvang

Maatschappelijke voorzieningen en welzijn

De inspanningen die plaatsvinden in programma 4 dragen allen bij aan de doelstellingen uit het programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'.

De activiteiten in programma 3 en 4 worden conform de integrale beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen (2014) vormgegeven en uitgevoerd. Om die reden worden deze in dit programma niet herhaald.

Ook de in Programma 3 genoemde lijnen exclusief de investeringsagenda is op dit programma van toepassing.

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Bestuursprogramma 2015-2018 Schakelen naar de toekomst</u>	2014	2018
<u>Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen</u>	2014	N.v.t.
<u>Lokaal beleidsplan Jeugd 2015 – 2016 gemeente Brummen</u>	2014	2017
<u>Beleidsplan Maatschappelijke ondersteuning 2015 – 2016</u>	2014	2017
<u>Beleidsnota Participatiewet 2015 – 2016</u>	2014	2017
Investeringsagenda 'Samen Goed Voor Elkaar'	2017	2020
<u>Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'</u>	2017	2018
<u>Actieplan Nieuwkomers in Brummen</u>	2016	2018
<u>Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen</u>	2016	2020

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling		Bron
20	Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2012: 49,5% 2014: 50,2%	CBS/RIVM	20

Onderwijs en kinderopvang

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	Wat gaan we doen?	Wat mag het kosten?	Wanneer zijn we tevreden?
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen</u>	2007	N.v.t.
<u>Bestuursprogramma 2015-2018 Schakelen naar de toekomst</u>	2014	2018
<u>Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen</u>	2014	N.v.t.
<u>Lokaal beleidsplan Jeugd 2015 – 2016 gemeente Brummen</u>	2014	2017
Investeringsagenda ‘Samen Goed Voor Elkaar’	2016	2020
<u>Programmaplan ‘Samen Goed Voor Elkaar’</u>	2016	2018
<u>Actieplan Nieuwkomers in Brummen</u>	2016	2018
<u>Strategisch Plan “Wij Werken Samen Voor Brummen” Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen</u>	2016	2020
Nadere regels Alle peuters naar de voorschool (is nog in de maak)	2017	
Onderwijsachterstandenbeleidsplan (is nog in de maak)	2017	

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde ontwikkeling		Bron
17	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	2014: 6,73 (22 leerplichtigen) 2015: 1,26 (4 leerplichtigen) 2016: 2,59 (8 leerplichtigen)	DUO	17
18	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000	2014: 27,53 (90 leerplichtigen) 2015: 25,55 (81 leerplichtigen) 2016: 24,95 (77 leerplichtigen)	DUO	18

		leerlingen.			
19	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	Percentage leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, (zonder startkwalificatie) het onderwijs verlaat.	2013: 2,2% (40 leerlingen) 2014: 0,9% (17 leerlingen)	DUO	19
17	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	2014: 6,73 (22 leerplichtigen) 2015: 1,26 (4 leerplichtigen) 2016: 2,59 (8 leerplichtigen)	DUO	17
18	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	2014: 27,53 (90 leerplichtigen) 2015: 25,55 (81 leerplichtigen) 2016: 24,95 (77 leerplichtigen)	DUO	18

Toelichting op financiële ontwikkelingen

Programma 4 - Samenleving

	Realisatie 2017	Begroting 2018 Nw.	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
Incidenteel	€ 91	€ 110	€ 43	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel (incl. organisatie)	€ 4.210	€ 3.747	€ 3.960	€ 4.026	€ 4.046	€ 4.090
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 4.301	€ 3.857	€ 4.003	€ 4.026	€ 4.046	€ 4.090
Baten						
Incidenteel	€ 95	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel	€ 851	€ 751	€ 942	€ 947	€ 952	€ 957
Totale baten (excl. bestemming)	€ 946	€ 751	€ 942	€ 947	€ 952	€ 957
Saldo excl. bestemmingen	-€ 3.355	-€ 3.105	-€ 3.061	-€ 3.079	-€ 3.094	-€ 3.133
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekking aan reserves	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7
Bestemmingen per saldo	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7	€ 7
Saldo incl. bestemmingen	-€ 3.348	-€ 3.098	-€ 3.053	-€ 3.072	-€ 3.087	-€ 3.126
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Kenmerkende mutaties 2019-2022

- Voor de jaren 2018 en 2019 is rekening gehouden met een budget van afgerond € 13.000 voor kosten die voortkomen uit de inrichting van een sportkoepel in de gemeente.
- Hetzelfde geldt voor het project "jongeren op gezond gewicht (JOGG)". Ook hiervoor is tot en met 2019 een budget gereserveerd en wel € 30.000 per jaar.
- Als gevolg van het niet doorgaan van de privatisering van de sportaccommodaties is meerjarig rekening gehouden met renovatie van velden voor rekening van de gemeente. In 2019 gaat

het om renovatie van 1 sportveld op de Veldkant.. De renovatie van de overige velden volgt gefaseerd in de jaren na 2019.

- Ter uitvoering van motie 11 bij de vorige Perspectienota zijn voor de jaren 2019 tot en met 2020 diverse investeringsbudgetten opgenomen voor verduurzaming van gemeentelijke accommodaties. Voor 2019 betreft het binnen dit programma maatregelen bij zwembad Rhienderoord.

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horen de volgende producten van het college van burgemeester en wethouders. De bedragen betreffen de saldi na bestemming, dus inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

	2017 Rek	2018 Nw	2019	2020	2021	2022
Werkgebieden x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Maatschappelijke Voorz. en Welzijn	-€ 1.691	-€ 1.652	-€ 1.610	-€ 1.597	-€ 1.603	-€ 1.621
Onderwijs en Kinderopvang	-€ 1.659	-€ 1.445	-€ 1.443	-€ 1.475	-€ 1.484	-€ 1.504
Totaal 4 Samenleving	-€ 3.348	-€ 3.098	-€ 3.053	-€ 3.072	-€ 3.086	-€ 3.127

Toelichting op de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Onderwerp	2019	2020	2021	2022
Inrichting sportkoepel	€ 13			
Project jongeren op gezond gewicht (JOGG)	€ 30			
TOTAAL	€ 43			

Portefeuillehouders: J. Pierik – van der Snel, A van Hedel en E. van Ooijen

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- Bedrijfsvoering
- Financiering en overig

Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Welke rol hebben we?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Jaar	Bron
1	Formatie	Fte. per 1.000 inwoners (20.945) Fte. per 1.000 inwoners (20.850)	6,65 7,28	2017 2018	Eigen begroting
2	Bezetting	Fte. per 1.000 inwoners (20.945) per 1-1-2016 Fte. per 1.000 inwoners (20.850) per 1-1-2017	6,00 6,88	2017 2018	Eigen begroting
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner (20.945) Kosten per inwoner (20.850)	€ 574 € 601	2017 2018	Eigen begroting
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	0,31% 0,28%	2017 2018	Eigen begroting
5	Overhead	% van totale lasten van de begroting	14,6% 15,3%	2017 2018	Eigen begroting

Financiering en overig

Wat willen we bereiken?

In de programmabegroting 2019-2022 zal dit onderdeel opnieuw worden gedefinieerd, op basis van de uitwerking van het Bestuursakkoord voor de nieuwe raadsperiode.

Lokale heffingen

Bij het vaststellen van de tarieven van gemeentelijke heffingen geldt het uitgangspunt van 100% kostendekking. Als uitgangspunt is gehanteerd dat bij de leges de tarieven alleen met het jaarlijkse inflatiepercentage worden gecorrigeerd. Op basis van de huidige inzichten is gerekend met een inflatiecorrectie met 1,4%.

De toeristenbelasting wordt niet verhoogd met een inflatiecorrectie.

	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wat mag het kosten?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	Raad (ook in LTA)		
	College		

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie

Toelichting op de financiële ontwikkelingen

Programma 5 - Bedrijfsvoering en Financiering

	Realisatie 2017	Begroting 2018 Nw.	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
Incidenteel	€ 143	€ 11	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8
Structureel (incl. organisatie)	€ 7.624	€ 7.273	€ 7.264	€ 7.065	€ 7.065	€ 6.975
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 7.767	€ 7.284	€ 7.264	€ 7.065	€ 7.065	€ 6.983
Baten						
Incidenteel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel	€ 21.862	€ 21.103	€ 22.015	€ 22.927	€ 23.647	€ 24.553
Totale baten (excl. bestemming)	€ 21.862	€ 21.103	€ 22.015	€ 22.927	€ 23.647	€ 24.553
Saldo excl. bestemmingen	€ 14.095	€ 13.819	€ 14.751	€ 15.863	€ 16.582	€ 17.570
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 198	€ 206	€ 206	€ 206	€ 206	€ 206
Onttrekking aan reserves	€ 121	€ 302	€ 124	€ 26	€ 27	€ 6
Bestemmingen per saldo	-€ 77	€ 96	-€ 81	-€ 179	-€ 179	-€ 199
Saldo incl. bestemmingen	€ 14.018	€ 13.915	€ 14.670	€ 15.684	€ 16.403	€ 17.371

voordelig   voordelig   voordelig   voordelig   voordelig   voordelig

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horende de volgende producten van het college van burgemeester en wethouders. De bedragen betreffen de saldi na bestemming, dus inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

	2017 Rek	2018 Nw	2019	2020	2021	2022
Werkgebieden x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Bedrijfsvoering	-€ 7.071	-€ 6.448	-€ 6.608	-€ 6.677	-€ 6.666	-€ 6.594
Financiering en Overig	€ 21.090	€ 20.364	€ 21.279	€ 22.361	€ 23.070	€ 23.964
Totaal 5 Bedrijfsvoering en Financiering	€ 14.018	€ 13.915	€ 14.670	€ 15.683	€ 16.404	€ 17.371

De voorgaande programma's 1 tot en met 4 sluiten allemaal met de negatief resultaat. Het positieve saldo van dit programma 5 staat daar tegenover en draagt op deze manier bij aan de bekostiging van de andere programma's.

Achtergrond van dit positieve resultaat is het feit dat binnen dit programma het algemene deel van de gemeentefondsuitkering wordt verantwoord, naast de opbrengst van de onroerendezaakbelastingen en de toeristenbelasting.

Binnen dit programma staan tegenover deze opbrengsten vanaf 2017 de kosten van de bedrijfsvoering van de organisatie. Op basis van de begrotingsvoorschriften (BBV) mogen deze kosten (de overhead) niet meer via een opslag op de uren worden toegerekend aan de

andere programma's, zoals tot en met 2016 gebeurde. Dit om de landelijke vergelijkbaarheid van gemeentebegrotingen te vergroten. Onder overhead worden o.a. begrepen de uren van de organisatie die niet aan andere programma's mogen worden toegerekend en kosten van huisvesting, tractiemiddelen, HRM. en ICT.

In deze Perspectiefnota is de ureninzet 2018 van de ambtelijke organisatie qua kostenniveau en omvang ongewijzigd doorgezet richting komende jaren. Bij het samenstellen van de programmabegroting 2019-2022 zal de toerekening aan de verschillende programma's worden aangepast aan de nieuwste inzichten, o.a. rekening houdend met de voor 2019 geformuleerde prioriteiten.

De gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de laatste rijksgegevens die bekend zijn geworden via de maartcirculaire 2018. De nieuwste informatie die via de meicirculaire 2018 bekend zal worden, wordt vervolgens betrokken bij voorbereiding van de programmabegroting 2019-2022.

Via de maartcirculaire is bekend geworden dat de jaarlijkse accessen in de gemeentefondsuitkering (trap op en trap af) ten opzichte van de ramingen van september 2017 behoorlijk positief worden bijgesteld. De drie belangrijkste verklaringen hiervoor zijn de budgettaire consequenties van het Regeerakkoord van het Rijk, de aanpassing in de basis van de normeringssystematiek en oplopende ramingen voor loon-, prijs- en volumeontwikkelingen.

Door deze positieve bijstelling is de raming voor 2019 van de algemene uitkering zo'n € 766.000 hoger dan, ten tijde van de begrotingsvaststelling 2018, werd verwacht. In de jaren na 2019 loopt dit voordelige verschil verder op.

Bij deze positieve ontwikkeling hoort echter wel een kanttekening, met name waar het gaat om de effecten van het nieuwe Regeerakkoord. De gemeentefondsuitkering wordt jaarlijks achteraf met de gemeente afgerekend op basis van de uitkomsten van de Rijksrekening. Dan wordt gekeken wat het Rijk werkelijk heeft besteed en wordt bekend wat het accres werkelijk had moeten zijn. Dat leidt richting gemeenten tot ofwel nabetalingen danwel terugvordering van te weinig of teveel betaalde uitkeringen. Reden om op voorhand niet alle budgetruimte in te vullen met beleid, maar hiermee behoedzaam om te gaan.

Bi de jaarlijkse risico inventarisatie voor het bepalen van de omvang van de Weerstandsreserve wordt in een bepaalde mate rekening gehouden met het risico van terugbetaling van Gemeentefondsuitkeringen. Daar bovenop wordt in deze Perspectiefnota rekening gehouden met een jaarlijks bedrag van € 100.000 vanwege de effecten van onderuitputting op de rijksbegroting, dus een lagere gemeentefondsuitkering. Over de gehele periode 2019-2022 betekent dit een lagere raming van € 400.000.

Kenmerkende mutaties 2019-2022

- De berekening van de loonkosten van het formatiepersoneel is gebaseerd op de huidige cao voor het gemeentepersoneel, jaarlijks vermeerderd met 1% als verwachte salarisontwikkeling.
- Bij de berekening van de opbrengst van de onroerendezaakbelastingen is voor de gehele periode 2019 tot en met 2022 uitgegaan van een inflatiecorrectie met 1,4% per jaar. Dit levert van jaar tot jaar een extra opbrengst op van bijna € 51.000.
- In de berekeningen is geen rekening gehouden met verhoging van het tarief voor de toeristenbelasting. Vanaf 2012 wordt een tarief geheven van € 1,35 per overnachting. Wel is de jaarlijkse opbrengst op basis ervaringscijfers met € 75.000 verhoogd tot € 729.000 per jaar. Op basis van het afgesproken beleid wordt 50% van de verhoging, dus € 37.500, toegevoegd aan de reserve Recreatie en Toerisme.

- De jaarlijks vanuit de begrotingsvoorschriften verplichte stelpost voor onvoorziene uitgaven wordt gehandhaafd op € 20.000 per jaar.
- Voor elk van de jaren 2018-2021 is rekening gehouden met een stelpost van € 25.000 voor rente van nog af te sluiten langlopende geldleningen, voor de financiering van nieuw projecten. Voor herfinanciering van leningen die in de periode 2019-2022 geheel worden afgelost is, gefaseerd, rekening gehouden met een rentelast van € 114.000.
- Vanaf 2017 is in de begroting een taakstellende besparing opgenomen op de organisatiekosten in brede zin van € 125.000 per jaar oplopend. Dit moet er toe leiden dat er eind 2020 een structurele besparing is bereikt van € 500.000. Met de tot nu toe getroffen maatregelen wordt in 2019 een besparing bereikt van ruim € 155.000, terwijl de taakstelling dat jaar € 375.000 bedraagt (3 x € 125.000). Nog in te vullen voor eind 2019 bijna € 220.000.
- In de programmabegroting 2018 (paragraaf financiering) is aangegeven dat, op basis van de begrotingsvoorschriften, het systeem van *rentetoerekening* aan investeringen/producten, vanaf 2018 niet langer houdbaar is, maar moet worden vervangen door een systeem van *renteomslag*. Dit betekent dat handhaving van onze huidige systematiek van annuïtaire afschrijving praktisch onmogelijk wordt. Overstappen naar een systeem met lineaire afschrijving ligt dan voor de hand. Bij dit systeem wordt elke investering gedurende de gehele looptijd belast met een vast bedrag aan afschrijving, jaarlijks aangevuld met een wisselend (dalend) bedrag aan rente, op basis van een gemiddeld rentepercentage. Een systeem dat praktisch en hanteerbaar is en voldoet aan de begrotingsvoorschriften.

Het begrotingseffect van het overstappen naar lineaire afschrijving is afhankelijk van de samenstelling en de looptijd van activa. Relatief "jonge" activa die nog aan het begin van de looptijd zitten hebben nu een wat lagere afschrijving dan bij lineaire afschrijving. Bij "oudere activa" is de afschrijving hoger. De afgelopen jaren zijn in Brummen behoorlijke bedragen geïnvesteerd in bijvoorbeeld het gemeentehuis en scholenbouw. Investerings die nog relatief aan het begin van een lange afschrijvingsperiode staan. Overstappen naar lineaire afschrijving betekent bij deze activa daarom een hogere last, omdat de jaarlijkse afschrijving gaat toenemen. Voor de totale begroting betekent de systeemwijziging in 2018 een hogere last van € 248.000. Voor de jaren daarna € 449.000. In de 1° bestuursrapportage 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2022 is met deze bedragen rekening gehouden.

Toelichting op de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Onderwerp	2019	2020	2021	2022
TOTAAL				

Bijlagen

In onderstaande tabel een totaaloverzicht van de uitkomsten voor en na bestemming in de verschillende jaren, inclusief inzicht in de incidentele baten en lasten.

Totaal van de Programma's

	Realisatie 2017	Begroting 2018 Nw.	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
Incidenteel	€ 4.418	€ 1.932	€ 208	€ 102	€ 21	€ 35
Structureel (incl. organisatie)	€ 46.626	€ 45.443	€ 44.981	€ 44.878	€ 44.942	€ 44.845
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 51.044	€ 47.375	€ 45.190	€ 44.980	€ 44.963	€ 44.880
Baten						
Incidenteel	€ 5.168	€ 1.216	€ 5	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel	€ 46.096	€ 43.124	€ 44.232	€ 45.053	€ 45.638	€ 46.456
Totale baten (excl. bestemming)	€ 51.264	€ 44.341	€ 44.237	€ 45.053	€ 45.638	€ 46.456
Saldo excl. bestemmingen	€ 220	-€ 3.034	-€ 953	€ 73	€ 675	€ 1.576
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 1.368	€ 1.713	€ 1.352	€ 349	€ 424	€ 424
Onttrekking aan reserves	€ 2.905	€ 3.880	€ 2.480	€ 898	€ 1.004	€ 996
Bestemmingen per saldo	€ 1.537	€ 2.167	€ 1.129	€ 549	€ 579	€ 572
Saldo incl. bestemmingen	€ 1.757	-€ 867	€ 176	€ 622	€ 1.254	€ 2.148

voordelig   nadelig   voordelig   voordelig   voordelig   voordelig

In de kolom 2017 zijn de cijfers van de nog niet vastgestelde jaarrekening 2017 opgenomen. De kolom 2018 bevat de cijfers van de vastgestelde begroting 2018, inclusief de effecten van de nog niet vastgestelde 1^e bestuursrapportage 2018.

Bijlage 6 – Uitkomst van de werkgebieden

2019

2022

Werkgebieden x € 1.000	2017 Realisatie			2018 Na wijziging			2019			2020			2021			2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en Dienstverlening	€ 2.409	€ 583	-€ 1.826	€ 2.367	€ 481	-€ 1.886	€ 2.273	€ 360	-€ 1.913	€ 2.220	€ 337	-€ 1.883	€ 2.245	€ 350	-€ 1.895	€ 2.239	€ 306	-€ 1.933
Veiligheid, Handhaving en Toezicht	€ 1.819	€ 9	-€ 1.810	€ 1.960	€ 9	-€ 1.951	€ 1.950	€ 9	-€ 1.940	€ 1.965	€ 9	-€ 1.956	€ 1.980	€ 9	-€ 1.971	€ 2.002	€ 9	-€ 1.992
Totaal 1 Bestuur en veiligheid	€ 4.227	€ 592	-€ 3.635	€ 4.327	€ 490	-€ 3.837	€ 4.223	€ 369	-€ 3.853	€ 4.185	€ 346	-€ 3.839	€ 4.225	€ 359	-€ 3.866	€ 4.241	€ 315	-€ 3.925
Werkgebieden x € 1.000	2017 Realisatie			2018 Na wijziging			2019			2020			2021			2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Ruimte voor Eerbeek	€ 748	€ 335	-€ 413	€ 1.380	€ 939	-€ 442	€ 433	€ 0	-€ 433	€ 433	€ 0	-€ 433	€ 433	€ 0	-€ 433	€ 433	€ 0	-€ 433
Centrum Brummen	€ 16	€ 0	-€ 16	€ 50	€ 0	-€ 50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Duurzame Energie	€ 218	€ 133	-€ 85	€ 137	€ 44	-€ 93	€ 183	€ 21	-€ 161	€ 97	€ 11	-€ 86	€ 88	€ 11	-€ 77	€ 77	€ 0	-€ 77
Klimaatmaatregelen	€ 0	€ 0	€ 1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Landgoederen en Cult. Erfgoed	€ 127	€ 51	-€ 76	€ 169	€ 53	-€ 116	€ 109	€ 0	-€ 109	€ 109	€ 0	-€ 109	€ 110	€ 0	-€ 110	€ 120	€ 0	-€ 120
Natuur en Landschap	€ 514	€ 135	-€ 379	€ 450	€ 0	-€ 449	€ 370	€ 0	-€ 370	€ 371	€ 0	-€ 371	€ 372	€ 0	-€ 371	€ 372	€ 0	-€ 372
Openbare Ruimte en Afval	€ 8.439	€ 7.350	-€ 1.089	€ 7.101	€ 5.732	-€ 1.369	€ 6.331	€ 4.759	-€ 1.572	€ 6.380	€ 4.812	-€ 1.568	€ 6.289	€ 4.689	-€ 1.600	€ 6.188	€ 4.672	-€ 1.517
Verkeer en Vervoer	€ 112	€ 10	-€ 102	€ 402	€ 15	-€ 387	€ 215	€ 15	-€ 199	€ 215	€ 15	-€ 199	€ 215	€ 15	-€ 200	€ 215	€ 15	-€ 200
Wonen	€ 3.837	€ 4.798	€ 961	€ 617	€ 569	-€ 48	€ 571	€ 575	€ 5	€ 577	€ 582	€ 5	€ 573	€ 588	€ 16	€ 579	€ 595	€ 16
Economie, Recr. en Toer.	€ 268	€ 175	-€ 93	€ 331	€ 263	-€ 68	€ 265	€ 193	-€ 72	€ 265	€ 193	-€ 72	€ 265	€ 193	-€ 72	€ 265	€ 193	-€ 72
Totaal 2 Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	€ 14.280	€ 12.988	-€ 1.292	€ 10.637	€ 7.615	-€ 3.022	€ 8.477	€ 5.563	-€ 2.911	€ 8.447	€ 5.613	-€ 2.833	€ 8.345	€ 5.496	-€ 2.847	€ 8.249	€ 5.475	-€ 2.775
Werkgebieden x € 1.000	2017 Realisatie			2018 Na wijziging			2019			2020			2021			2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Arbeidsparticipatie	€ 8.372	€ 6.663	-€ 1.709	€ 9.391	€ 7.126	-€ 2.265	€ 8.866	€ 6.775	-€ 2.092	€ 8.885	€ 6.343	-€ 2.541	€ 8.887	€ 6.312	-€ 2.575	€ 8.890	€ 6.297	-€ 2.593
Jeugdzorg	€ 4.220	€ 4.108	-€ 112	€ 4.071	€ 3.983	-€ 88	€ 4.084	€ 3.996	-€ 88	€ 4.052	€ 4.019	-€ 33	€ 4.052	€ 4.045	-€ 7	€ 4.052	€ 4.045	-€ 7
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	€ 9.047	€ 6.882	-€ 2.165	€ 9.317	€ 6.844	-€ 2.473	€ 9.421	€ 6.924	-€ 2.497	€ 8.464	€ 5.720	-€ 2.743	€ 8.563	€ 5.796	-€ 2.766	€ 8.593	€ 5.797	-€ 2.796
Totaal 3 Sociaal Domein	€ 21.639	€ 17.653	-€ 3.986	€ 22.779	€ 17.953	-€ 4.826	€ 22.371	€ 17.695	-€ 4.677	€ 21.401	€ 16.082	-€ 5.317	€ 21.502	€ 16.153	-€ 5.348	€ 21.535	€ 16.139	-€ 5.396
Werkgebieden x € 1.000	2017 Realisatie			2018 Na wijziging			2019			2020			2021			2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Maatschappelijke Voorz. en Welzijn	€ 2.386	€ 695	-€ 1.691	€ 2.156	€ 504	-€ 1.653	€ 2.305	€ 695	-€ 1.610	€ 2.296	€ 699	-€ 1.597	€ 2.307	€ 704	-€ 1.602	€ 2.330	€ 709	-€ 1.622
Onderwijs en Kinderopvang	€ 1.916	€ 257	-€ 1.659	€ 1.700	€ 255	-€ 1.445	€ 1.698	€ 255	-€ 1.443	€ 1.730	€ 255	-€ 1.475	€ 1.739	€ 255	-€ 1.484	€ 1.759	€ 255	-€ 1.505
			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0
Totaal 4 Samenleving	€ 4.301	€ 953	-€ 3.348	€ 3.856	€ 759	-€ 3.098	€ 4.003	€ 950	-€ 3.053	€ 4.026	€ 954	-€ 3.072	€ 4.046	€ 959	-€ 3.086	€ 4.089	€ 964	-€ 3.127
Werkgebieden x € 1.000	2017 Realisatie			2018 Na wijziging			2019			2020			2021			2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bedrijfsvoering	€ 7.245	€ 174	-€ 7.071	€ 6.968	€ 520	-€ 6.449	€ 6.771	€ 163	-€ 6.608	€ 6.693	€ 16	-€ 6.678	€ 6.682	€ 16	-€ 6.666	€ 6.589	-€ 5	-€ 6.593
Financiering en Overig	€ 720	€ 21.810	€ 21.090	€ 521	€ 20.885	€ 20.364	€ 698	€ 21.977	€ 21.278	€ 577	€ 22.938	€ 22.361	€ 588	€ 23.658	€ 23.070	€ 600	€ 24.564	€ 23.964
Totaal 5 Bedrijfsvoering en Financiering	€ 7.965	€ 21.983	€ 14.018	€ 7.489	€ 21.405	€ 13.915	€ 7.469	€ 22.140	€ 14.670	€ 7.270	€ 22.954	€ 15.683	€ 7.270	€ 23.674	€ 16.404	€ 7.189	€ 24.559	€ 17.371
UITKOMST			€ 1.757			-€ 868			€ 176			€ 622			€ 1.257			€ 2.148
			voordelig			nadelig			voordelig			voordelig			voordelig			voordelig

Omschrijving (bedragen van € 1.000)	2019 V/N
Uitkomst Perspectiefnota, jaarschijf 2019	176 V
Uitkomst 2019 bij vaststelling begroting 2018	593 V
Verschillen	-417 N
<i>(Hoofd)oorzaken van deze verschillen</i>	
Hogere kosten (voormalig) bestuur	-22 N
Hogere kosten gemeenteraad (griffie)	-12 N
Leges opbrengst balieverkopen	-17 N
Hogere kosten Veiligheidsregio	-18 N
Kostenontwikkeling Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	-15 N
Meerkosten onderhoud natuur en landschap	-42 N
Hogere kosten sociale uitkeringen, per saldo	-94 N
Hogere uitvoeringskosten sociale uitkeringen Apeldoorn	-119 N
Effecten begroting Plus OV	-44 N
Positieve ontwikkeling Gemeentefondsuitkering	766 V
Geraamde onderuitputting gemeentefonds	-100 N
Stelpost rente herfinanciering langlopende leningen	-54 N
Lagere toerekening rente aan grondexploitatie	-109 N
Effecten overgang naar lineaire afschrijving	-449 N
Overige verschillen binnen de totale begroting, per saldo	-88 N
-417 N	

Bijlage 4 – Niet opgenomen onderwerpen

2019

2022

Nr.	Niet opgenomen onderwerpen	S/I	Investering	2019	V/N	2020	V/N	2021	V/N	2022	V/N
1	Budget frictiekosten bestemmingsplannen	S		€ 10.000	N	€ 10.000	N	€ 10.000	N	€ 10.000	N
2	Aanvulling bestemmingsreserve Eerbeek 2019-2021	I		€ 400.000	N	€ 400.000	N	€ 400.000	N		V
3	Preventieve aanpak eikenprocessierups	S		€ 15.000	N	€ 15.000	N	€ 15.000	N	€ 15.000	N
4	Reconstructie Engelenburgerlaan, de Wijslaan en Zutphensestraat 2020	S	€ 1.700.000			€ 85.000	N	€ 85.000	N	€ 85.000	N
5	Reconstructie Engelenburgerlaan, de Wijslaan en Zutphensestraat 2021	S	€ 1.500.000				V	€ 75.000	N	€ 75.000	N
6	Aanleg retentievijver bij de Veldkantweg	S	€ 100.000				V	€ 5.000	N	€ 5.000	N
7	Maatregelen klimaat adaptatie bij riolen									pm.	N
8	GGD nieuw beleid 2019 algemene gezondheidszorg	S		€ 1.984	N	€ 1.984	N	€ 1.984	N	€ 1.984	N
9	GGD nieuw beleid 2019 jeugdgezondheidszorg	S		€ 12.802	N	€ 12.802	N	€ 12.802	N	€ 12.802	N
10	Effecten begroting Sportkompas	S		pm.	N	pm.	N	pm.	N	pm.	N
11	Hogere kosten oud archief en e-depot	I		€ 60.000	N	€ 60.000	N				
			Totaal	€ 499.786	N	€ 584.786	N	€ 604.786	N	€ 204.786	N

